

MARIONA GONZÁLEZ, CONSELLERA GENERAL DEL PARTIT SOCIALDEMÒCRATA

“El que volen fer amb la nova llei de la CASS són retallades inhumanes”

La consellera general del Partit Socialdemòcrata (PS) Mariona González afirma que amb el projecte de llei de la CASS la majoria demòcrata pretén portar a terme “retallades inhumanes” en els drets i les prestacions dels assegurats. “Nosaltres no estem d'acord amb aquesta manera de fer neoliberal”, afegeix González. La parlamentària considera també que el projecte de llei de serveis socials “no ofereix res de nou perquè es limita a regular el que ja existeix”.

JULIÀ RODRÍGUEZ
ANDORRA LA VELLA

La llei de serveis socials i socio-sanitaris és una de les més esperades en els últims anys...

El primer que vull aprofitar per deixar clar és que l'article 5 de la nostra Constitució estableix expressament la vigència de la Declaració Universal dels Drets Humans de l'any 1848 i, d'altra banda, Andorra va ratificar la Carta Social Europea, el 12 de novembre del 2004, per la qual cosa ha passat a formar part del nostre ordenament jurídic. Per tant, els socialdemòcrates entenem que l'aprovació d'una llei que reguli i garanteixi els drets de les persones a accedir a uns serveis socials és una tasca pendent. Per això estem contents que finalment aquesta sigui una qüestió que es reguli.

¿Creu que cobreix les expectatives que es tenien dipositades en aquest text?

Nosaltres vam estar a favor de la presa en consideració d'aquest text perquè, com he dit anteriorment, finalment hi haurà una eina que regularà aquest àmbit. El que passa, però, és que nosaltres esperàvem més valentia i que s'abordaria el tema de forma més decidida, amb un canvi conceptual més profund, abandonant definitivament la consideració clàssica ja superada d'entendre els serveis socials com un sistema de protecció de segona categoria destinat a la distribució d'ajudes gairebé graciables.

Els socialdemòcrates considerem els serveis socials com la quarta branca del sistema de benestar, equiparant-la, per exemple, a la salut o l'educació. Per tant, com dic, hauríem esperat una valentia més gran perquè el cert és que aquesta llei no ofe-

TATI MASIA

reix res de nou perquè es limita a regular el que ja existeix a Andorra, i en concret unes prestacions i no totes.

Vostè va dir que es vol implantar un model assistencial. ¿Què vol dir amb això?

Hauria de ser un model de caràcter universal i no ho és, sinó que és un model assistencial, que és el que tenim ara, però una mica regulat. No hi ha cap novetat perquè les prestacions econòmiques a les quals es refereix ja existeixen totes ara mateix.

La pensió de solidaritat per a la gent gran, per exemple, és una iniciativa del grup socialdemòcrata durant la legislatura del Govern Pintat. I és que ens

semblava just que les persones que no havien tingut la possibilitat de cotitzar a la CASS o ho havien fet molt poc poguessin viure dignament. Ara, a aquestes prestacions costarà molt més d'accedir-hi i es van a buscar els familiars i els parents que no viuen al mateix nucli familiar, cosa en la qual no estem d'acord, ja que creiem que per donar les ajudes només s'haurien de tenir en compte els familiars d'aquest nucli familiar.

S'ha de mirar, per exemple, que es va a buscar un nèt que cobri una vegada i mitja el salari mínim, que tindrà la responsabilitat de cuidar de l'avi i aquest no rebrà cap pensió de solidaritat. D'aquesta manera, la responsa-

bilitat que hauria de tenir l'Estat pel que fa a les persones grans es passa a la família, i no només a la més propera sinó fins i tot a la llunyana. I nosaltres amb això no hi estem d'acord.

Una qüestió important és que s'haurà d'elaborar la cartera de serveis...

Aquesta llei té una sèrie d'elements interessants, com és la creació de la cartera de serveis, que estructura un conjunt de prestacions tècniques, econòmiques i tecnològiques i que ha de concretar, segons el nostre punt de vista, una cosa importantíssima com és el dret d'accés als diferents serveis.

Les prestacions es divideixen

en garantides per l'Estat i de concurrència, que dependran de si hi ha o no pressupost, i aquí també hi ha aspectes amb els quals no estem d'acord perquè han posat dins d'aquest darrer grup, per exemple, serveis tan bàsics com la teleatenció domiciliària per a les persones que viuen soles o un servei telefònic d'urgència per informar sobre situacions de maltractament, abandonament d'infants o violència de gènere.

També ens queixem que hagin presentat aquest projecte de llei sense memòria explicativa i sense memòria econòmica, amb la qual cosa se'ns ha dificultat molt analitzar-lo. Per nosaltres totes les despeses que es facin en serveis socials són una inversió. I també ens sap molt greu que no s'inclouï a la llei la prestació econòmica per desocupació involuntària, que considerem imprescindible tenint en compte la qualitat de gent que hi ha avui dia a l'atur. Aquesta és una prestació que també vam crear els socialdemòcrates i que no ha estat millorada, però no entenem per què no hi és.

¿No s'hauria d'optar ja finalment per una assegurança d'atur contributiva?

Nosaltres pensàvem que estaria dins de la nova llei de la seguretat social i ja vam proposar crear aquest tipus d'assegurança en el seu dia i se'ns va refusar, i ara tot són laments.

¿Però la greu crisi de les finances públiques no impedeix destinar més diners a qüestions de l'àmbit social?

Hi ha d'haver prioritats i es van comprar les accions de CTRASA per tres milions i mig d'euros, s'han invertit dos milions i mig en el Cirque du So-

leil... Els diners s'han de treure d'on sigui i amb la crisi que hi ha, amb tanta gent aturada i famílies que ho passen malament, l'Estat hi és per respondre. I si s'ha d'invertir una mica més en serveis socials, doncs s'ha de fer. Després, quan hi hagi una recuperació econòmica, es podrà invertir en altres qüestions perquè potser en aquest àmbit ja no es necessitarà tant.

El Govern està especialment satisfet del creixement del que destina a qüestions socials...

És que s'hi han vist obligats per les necessitats dels ciutadans. S'ha de tenir en compte, però, que sota la paraula *social* ells ho inclouen tot, ja siguin els programes de foment del treball o altres. El que vull dir és que quan es fa una llei com la dels serveis socials s'ha de voler arribar a totes les persones i no només a aquelles que realment estan indefenses del tot.

¿Aquesta llei servirà per posar-nos al mateix nivell que altres països europeus en aquesta matèria?

Com he dit abans, l'únic que s'ha fet és agafar el que ja hi havia i regular-ho, aclarir una mica les competències i posar una cartera de serveis, quan creiem que s'hauria d'haver fet un pas més.

Una cosa bona del text és que per fi s'evitaran duplicitats entre el Govern i els comuns.

S'haurà de veure com queda aquest àmbit, perquè a hores d'ara el Govern i els comuns encara negocien sobre les competències. Per això suposo que és difícil regular una cosa a través d'una llei quan encara no s'ha arribat a un acord. Nosaltres entenem bé que hi hagi una regulació de segons quines competències, però de totes maneres algunes hauran de ser desenvolupades pels comuns i, per tant, no es clarifica gaire la situació.

¿Però hi haurà diners per posar en marxa tot el que diu aquesta llei?

No ho sabem. Han tingut la barra de presentar una proposició de llei de serveis socials sense memòria econòmica, nosaltres no l'hem vista, cosa que era fonamental per analitzar-la. Em sembla que 600.000 euros per al primer any de posada en funcionament de la llei i una partida similar en cadascun dels següents tres exercicis no és una quantitat gaire important, però no em puc manifestar. Crec que aquests diners no aniran a incrementar les prestacions econòmiques precisament.

Es parla a la llei d'un centre per al col·lectiu de malalts mentals,

TATI MASIA

un servei d'atenció per a adolescents, etc. Suposo que això és positiu...

El servei per als adolescents és una cosa que ja està prevista i que segurament s'hauria fet també sense aquesta llei, i el centre per als malalts mentals és una reivindicació de fa molts anys de les associacions. Hem de veure quin serà el local que se'ls donarà i quins són els recursos que s'hi destinaran, cosa que, repeteixo, no podem veure sense la memòria econòmica.

Hem de veure en què es concreten totes aquestes ajudes als diferents col·lectius. Creiem que l'Estat ha de donar resposta a les necessitats de totes aquestes persones i per això ens preocupa quan des de la majoria democràtica parlen de "costos assumibles". Per nosaltres, és clar que una prioritat és que el que es recapta amb els impostos s'inverteixi en benestar social.

Un dels problemes actuals és que a vegades es respon amb lentitud davant casos urgents. ¿La llei posarà fi a això?

Amb la coresponsabilitat de parents que introdueixen a la llei, ja veurem si els tràmits podran ser àgils. Això és el que tothom vol, però amb aquesta quantitat de paperassa que es demana, s'haurà de veure. Només faltaria que en una nova llei no s'hagués tingut això en compte.

D'altra banda, el que no es pot fer tampoc és que per controlar possibles casos de frau, encara que siguin mínims, es castigui

“Han tingut la barra de presentar una llei de serveis socials sense memòria històrica”

“Nosaltres esperàvem que s'abordés el tema dels serveis socials de manera més decidida”

“A la branca de vellesa de la CASS es passa la patata calenta al proper Govern”

el conjunt dels usuaris. El cert és que si es posen moltes traves, algunes persones al final decideixen tirar la tovallola tot i que realment necessiten les ajudes, i això és el que no pot ser. De totes maneres, jo diria que de frau no n'hi ha.

Una altra de les coses en les quals no estem d'acord de la llei és que es vulgui posar com a obligats coresponsables les persones que conviuen amb l'usuari que demani l'ajuda, encara que no estiguin casats ni siguin parella de fet.

Nosaltres creiem que donar totes les obligacions sense oferir cap benefici no pot ser. I és que no es pot demostrar que aquesta persona sigui la teva parella.

¿Aquesta llei descarregarà la

CASS d'algunes de les prestacions que paga, com s'afirma de vegades?

Nosaltres creiem que no hi ha a l'actual llei de la CASS cap prestació social de caràcter no contributiu que sigui finançada per la seguretat social i de la qual s'hagi de fer càrrec el Govern. Com que ara es carreguen la branca de prestacions familiars de la llei de la CASS amb la reforma en marxa, a la llei de serveis socials i sociosanitaris introdueixen les prestacions familiars, cosa amb la qual no estem d'acord perquè pensem que totes les seguretats socials europees tenen aquestes prestacions familiars i el que s'hauria de fer és millorar-les, i no retallar-les i eliminar-les.

Ara, per exemple, creen una prestació familiar per ajudar els nens que neixen però amb uns requisits d'accés més exigents, i per tant hi podran accedir menys persones.

¿O sigui, que no és cert que la CASS estigui pagant prestacions que no li corresponen, com també es diu?

La CASS no finança cap prestació que no sigui contributiva, com per exemple les pensions no contributives o les de viduïtat. Les gestiona, però no les finança. El que passa és que s'estan carregant el pacte que es va fer el 2008. Ens sap molt greu que vagin amb mentides.

¿Quin serà el resultat, així doncs, de l'aplicació de la nova

lleï de la CASS?

Tindrem unes prestacions socials de la seguretat social que se les han carregat i que ara seran portades pels serveis d'atenció social del Govern i unes pensions mínimes de jubilació, que també se les han carregat, i que seran substituïdes per aquesta prestació de solidaritat per a la gent gran. Però s'ha de tenir clar que ni una cosa ni l'altra es finançaven per la CASS.

¿Amb la nova lleï de la CASS s'assolirà un dèficit assumible a la branca general?

Nosaltres no estem d'acord amb les retallades que volen fer a la branca general. És una qüestió de drets que creiem que tenen les persones i de cobertura social. Creiem que els sis milions que volen estalviar han d'anar a les famílies que han tingut la desgràcia de quedar en una situació delicada. Fan retallades a l'accés a les baixes laborals i al que es pagarà per elles i es fan també a les pensions d'invalidesa, unes retallades que trobem inhumanes perquè una persona que tingui una pensió d'aquest tipus no podrà viure. I nosaltres no estem d'acord amb aquesta manera de fer neoliberal.

El Govern el que voldria és que aquesta branca de la seguretat s'autofinanci, però això no pot ser perquè és una sanitat pública. Insisteixo que el que no poden retallar són els drets de les persones. Ja estem d'acord a millorar la gestió perquè sabem que la sanitat no és gratuïta i s'ha de vigilar com s'utilitza, però el que pretenen simplement, com dic, és retallar.

Tal com s'afirma a la memòria de la llei, amb les mesures que volen introduir unes 570 persones no haurien pogut agafar la baixa de malaltia, cosa que vol dir que haurien quedat desprotegides. Evidentment, si hi ha algun abús s'ha de controlar, però el que volen són retallades inhumanes. I una altra prova d'això és que la llei tampoc no deixa clar que et retornin el 75% com passa ara quan vas al metge, i en algunes prestacions potser només et retornaran el 50%.

¿I pel que fa la branca de vellesa?

Ja estariem d'acord que el 2% de la branca general passés a la de vellesa, sempre que fos el Govern el que financés el dèficit de la primera i no els assegurats a través de les retallades. L'ideal hauria estat incrementar les cotitzacions per a les pensions perquè estan més baixes que en altres països. De moment, així doncs, tot ha quedat com s'ha dit en una reformeta i es passa la patata calenta al proper Govern, que és el més fàcil. ■